

ПРОТИВООБЩЕСТВЕНИ ПРОЯВИ И ПРЕСТЪПЛЕНИЯ НА МАЛОЛЕТНИТЕ И НЕПЪЛНОЛЕТНИТЕ В ОБЛАСТ ТЪРГОВИЩЕ ПРЕЗ 2023 ГОДИНА

Малолетни и непълнолетни лица, водени, заведени и снети от отчет в детските педагогически стаи (ДПС) за извършени от тях противообществени прояви и престъпления

През 2023 г. в област Търговище **на отчет¹ в ДПС са водени** 182 малолетни и непълнолетни лица за извършени от тях противообществени прояви и престъпления.

Основните характеристики на водените на отчет в ДПС от областта лица са следните:

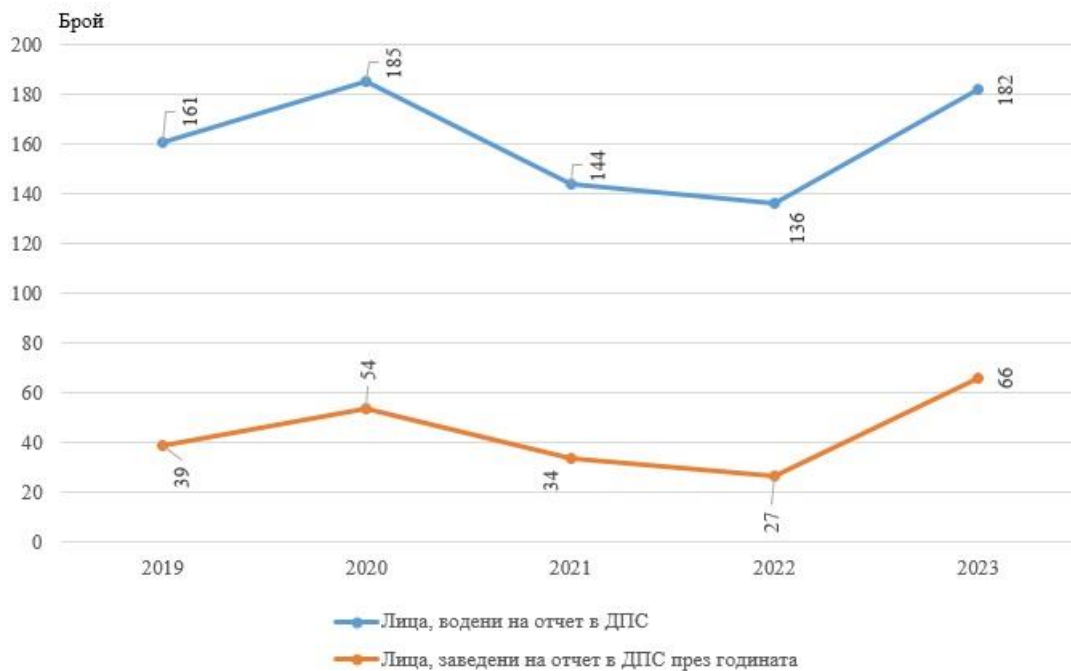
- непълнолетни (на възраст от 14 до 17 години) - 87.4%;
- малолетни (8 - 13 години) - 12.6%;
- момчета - 156 (85.7%);
- момичета - 26 (14.3%);
- учащи - 147 лица (80.8%).

В област Търговище малолетните и непълнолетните лица **заведени на отчет² в ДПС** през 2023 г. са 66, или 36.3% от всички водени на отчет лица. Момчетата са 63, а момичетата - 3.

¹ Съгласно чл. 26, ал. 1 от Правилника за детските педагогически стаи малолетните и непълнолетните лица се водят на отчет за срок от 2 години, след което се снемат от отчет, ако през този период не са извършили повторно противоправни деяния.

² Включват се всички малолетни и непълнолетни лица, които са били новозаведени на отчет в ДПС през календарната година.

Фиг. 1. Малолетни и непълнолетни лица, водени и заведени на отчет в ДПС през периода 2019 - 2023 година

През 2023 г. в областта са **снети от отчет в ДПС** 41 малолетни и непълнолетни лица, или 22.5% от водените на отчет през годината:

- поради поправка на поведението - 14 лица (34.1%);
- поради навършване на 18-годишна възраст - 23 лица (56.1%);
- на други основания(напуснали страната, починали) - 4 (9.8%);

Противообществени прояви

В област Търговище **преминалите през ДПС за извършени противообществени прояви** през 2023 г. малолетни и непълнолетни лица са 74. От тях момчетата са 56, или 75.7%, а момичетата - 18 (24.3%).

В структурата на противообществените прояви в област Търговище, най-голям е делът на преминалите през ДПС за „прояви на насилие и агресия“ - 44.6%, следвани от преминалите за “бягство от дома (от вкъщи), от специализирана институция или от социална услуга от резидентен тип” - 13.5%, „повреждане на обществена и/или частна собственост“ - 9.5% и „непристойно и/или хулиганско поведение на обществено място “ - 5.4%.

Извършени престъпления

През 2023 г. в област Търговище броят на **малолетните и непълнолетните лица, преминали през ДПС за извършени престъпления** е 74. От тях 26 лица (35.1%) са на възраст от 8 до 13 години.

Кражбите на имущество са най-разпространените престъпления, извършвани от малолетните и непълнолетните. Извършители на кражби са 38 лица, или 51.4% от всички, преминали през ДПС за извършени престъпления. Най-висок е делът на извършителите на взломна кражби - 39.5% (15 лица), следвани от извършителите на кражби от магазини или други търговски обекти - 26.3% (10 лица).

В областта 15 лица на възраст от 8 до 17 години, или 20.3% от всички преминали през ДПС за извършени престъпления, са регистрирани за унищожаване и повреждане на имущество, 6 лица (8.1%) - за нанесени телесни повреди, 5 лица (6.8%) - за грабеж.

Малолетни и непълнолетни, пострадали от престъпления

През 2023 г. в област Търговище са регистрирани 38 пострадали от престъпления деца, от които 23 (60.5%) са момчета, а 15 (39.5%) - момичета. Малолетни са 18 лица (47.4%), а непълнолетни - 20 (52.6%).

През 2023 г. най-голям е броят и делът на малолетните и непълнолетните, пострадали от кражби на имущество - 18 лица (47.4%), телесна повреда и блудство - съответно 4 лица (10.5%) и 1 лице (2.6%).

Дейност на местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните

През 2023 г. местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните в област Търговище **са образували 100** възпитателни дела, от които 81 (81.0%) - по предложение на органите на прокуратурата. Броят **на решените дела** през годината е 91, като от тях в срок до един месец са решени 80 дела, или 87.9%. В края на 2023 г. **са останали несвършени 6** дела.

През 2023 г. местните комисии са наложили 199 **възпитателни мерки** в съответствие с чл. 13, ал. 1 от Закона за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните на 130 лица на възраст от 8 до 17 години за извършените от тях 130 общественоопасни деяния.

Най-често налаганите възпитателни мерки са:

- предупреждение - 101 мерки (50.8%);
- поставяне под възпитателен надзор на обществен възпитател - 61 мерки (30.7%);
- предупреждаване за настаняване във възпитателно училище интернат (ВУИ) с изпитателен срок до 6 месеца - на 10 малолетни и непълнолетни (5.0%);
- поставяне под възпитателен надзор на родителите или на лицата, които ги заместват за полагане на засилени грижи - 9 мерки (4.5%);
- задължаване на непълнолетния да извърши определена работа в полза на обществото - 8 мерки (4.0%);
- задължаване да се извини на пострадалия - 4 мерки (2.0%);
- задължаване да участва в консултации, обучения и програми - 3 мерки (1.5%).

Основните характеристики на малолетните и непълнолетните с наложени възпитателни мерки са следните:

- малолетни са 57 лица (43.8%), а непълнолетни - 73 (56.2%);
- момчетата са 107 (82.3%), а момичетата - 23 (17.7%).

Методологични бележки

Статистическото изследване на противообществените прояви и престъпления на малолетните и непълнолетните осигурява информация на базата на годишни данни за лицата водени, заведени, снети и преминали през детските педагогически стаи, лицата с наложени възпитателни мерки за извършени общоопасни деяния, както и за пострадалите малолетни и непълнолетни от престъпления. Източник на информацията са местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните.

Обект на наблюдението е дейността на местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните.

Единици на наблюдение са малолетните и непълнолетните, извършители на противообществени прояви и престъпления.

Местната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните е компетентен орган, който разглежда възпитателни дела, привежда в изпълнение наложените мерки съгласно Закона за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните (ЗБППМН) и осъществява контрол по изпълнението им.

Малолетни лица са лицата на възраст от 8 до 13 навършени години.

Непълнолетни лица са лицата на възраст от 14 до 17 навършени години.

Противообществената проява е деяние, което е общественоопасно и противоправно или противоречи на морала и добрите нрави.

Детските педагогически стаи са специализирани заведения, които участват в превенцията на престъпността и противообществените прояви, извършени от малолетните и непълнолетните.

В броя на водените на отчет в детските педагогически стаи през годината се включват малолетни и непълнолетни, извършили престъпления и/или противообществени прояви; осъдени за престъпления от общ характер; освободени от поправителните домове (ПД), възпитателните училища интернати (ВУИ) и от социално-педагогическите интернати (СПИ).

Малолетните и непълнолетните се водят на отчет за срок от 2 години, след което се снемат от отчет, ако през този период не са извършили повторно противоправни деяния. В броя на водените на отчет в ДПС **не се включва** броят на малолетните и непълнолетните, които са **преминали през ДПС**.

В броя на заведените на отчет в ДПС през годината се включват малолетни и непълнолетни лица, които са новозаведени през отчетната година.

В броя на сметите от отчет в ДПС през годината се включват малолетни и непълнолетни лица, които през отчетната година са отпаднали от отчет, като е посочена причината за снемане от отчет.

В броя на преминалите през ДПС се включват малолетни и непълнолетни лица, които са извършили незначителни деяния, за които еднократната намеса на полицейски органи е била достатъчна и няма основания за тяхното завеждане на отчет в ДПС.

Възпитателна мярка е алтернативна на наказанието мярка за възпитателно въздействие спрямо малолетен или непълнолетен, извършил противообществена проява, и непълнолетен, освободен от наказателна отговорност по чл. 61 от Наказателния кодекс, и се налага с цел преодоляване на отклоненията в поведението, предотвратяване на бъдещи нарушения и интеграция в обществото.

В броя на малолетните и непълнолетните лица с наложени възпитателни мерки се включват всички малолетни и непълнолетни, извършители на противообществени прояви, престъпления или административни нарушения, спрямо които са наложени възпитателни мерки съгласно ЗБППМН. С оглед на деянието може да се наложи **повече от една** възпитателна мярка с изключение на възпитателните мерки „настаняване в СПИ“ и „настаняване във ВУИ“.

В броя на малолетните и непълнолетните лица, пострадали от престъпления, се включват лицата, пострадали от различни видове престъпления по местоизвършване на деянието, а не по местоживееене на лицата.

Допълнителна информация относно методологията и данните от наблюдението за дейността на местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните е публикувана на сайта на НСИ (<http://www.nsi.bg>), раздел „Правосъдие и престъпност“, както и в Информационна система ИНФОСТАТ (https://infostat.nsi.bg/infostat/pages/module.jsf?x_2=63).